



5



I, 17.

37

330

I, 17.

CA
S.

2



VENUS

AUREA

(in forma Chrysocolle fossilis)
cum fulmine cœlitus delapsa
propè Haynam d. 28.

Maj, 1677.

descripta per

CHRISTIANUM ADOLPHUM
BALDUINUM,

S. R. Imp. Academ. Naturæ-Cu-
rios. & Societ. Reg. Angliæ
Collegam, dict. Her-
metem.



HATNÆ,
Typis Kramerianis.

C



V I R O

*Magnifico, Nobilissimo at-
que Experientissimo
Domino*

MARTINO BERNHARDI
de BERNITZ,
*Medicinæ Doct̄ori celeberrimo,
S. Reg. Majest. Polon.
Personæ Medico & Secr.
meritissimo etc.*

Domino & Amico meo
honoratissimo,
S.

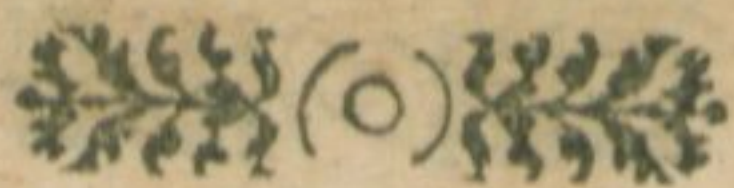


VIR CELEBERRIME,

Hæret Cœlestis *Venus*
illa, Planeta beneficus,
Soli comes assidua.

Phosphorū mane, ve-
speri Hesperuginem vocant.
Adiaphanum illi corpus atq;
opacum. Unde lucis propriæ
expers, nisi Solis beneficio u-
teretur. Cæterum Lunæ æ-
mula, nova subinde lucis in-
crementa patitur eadem.

Hujus ad exemplum, jam
biennium est, cum terre-
strem *Venerem* (hoc est, *Pho-*
sphorum Hermeticum) arte
Chymicâ inventam concin-
natamq; Orbi literato visen-
dam

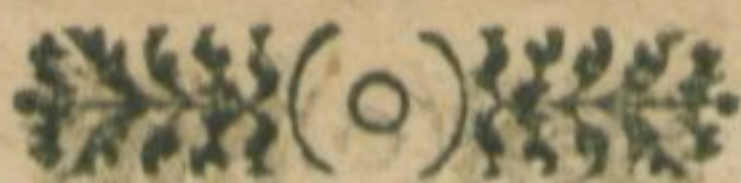


dam exhibui publicè. nec, u-
ti opinor, sine applausu. Nam
non illa Verum Cœlo solùm,
sed Austriacum etiam in ter-
ris *SOLEM*, *IMPERATOREM*
AUGUSTISSIMUM ROM. no-
strum attraxit magneticâ vi,
splendoremq̄ve ab utroq; sibi
Polo acquisitum novum, ex-
teris adeò quoq; Regnis, *AN-*
GLIÆ puta, *POLONIÆ*, *FRAN-*
*CIAE*q; , communicavit. Equi-
dem non nunc vacat, peculi-
arem de singulis instituere
sermonem. Morari, *Magnifice*
VIR, unâ in *POLONIA* aliquantu-
lùm sedet, Patriâ tuâ Tuique
admiratrice: Nondum ela-
psus annus integer est, ex quo
PHOSPHORI mei literis tuis
ferebantur radij in *POLONIAM*



usque, atq; in ipsa adeo *Sacra*
Regia Majest. Adyta penetrâsse.
Misi *solarem* post paulo
Aquilam; ut *Paciferam* cre-
deres, Palmam Laurumq; un-
gvibus præferentem. Orna-
bat Diadema Regium caput,
quod Iris discolor ambiabat.

Sed quid ego ista in præ-
sens? quæ silentiô premere
forsan fatiq; fuerat, nè mode-
stia limites transgrederer?
Non possum nunc tamen,
quin hoc unicum addam, sci-
licet, quam ibi fortunam ex-
perta *Lucifera Aquila* sit:
Nam, simul contigit Sacrum
illum Venerabilemque *REGIS*
Optimi vultum subire, *Insi-*
gne idem Polonici Regni non
exceptum tantum, sed & pe-
cu-



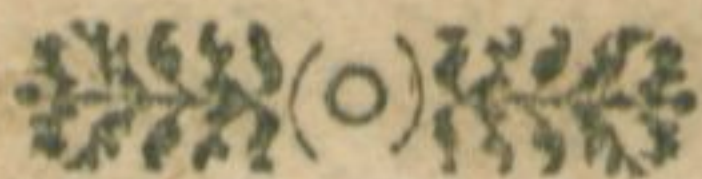
culiarem gratiam meruit, *Imaginem scilicet Auream, Torque suo pendentem.* quæ in manus meas ut perveniret certiùs, Tibi tradita est, quam ad me perferendam curares. Ita *Magnes meus Luminaris,* attractâ Munificentia Regiâ, aurei Solis & ipse factus Phosphorus est. Liberalitatem istam agnosco venerorqve publicè nunc gratâ eademqve humillimâ mente Istam prædico. Ac, ut *Aquila huic Pacifera,* quam jam sæpiùs nomino, *Polonica* adscripseram:

*Hic, ex fine novo, Sol pacis
prænitet Auris,*

per purum Anagramma,
JOHANNES Tertius, Rex Polonia Pacificus :

A 4

Sic

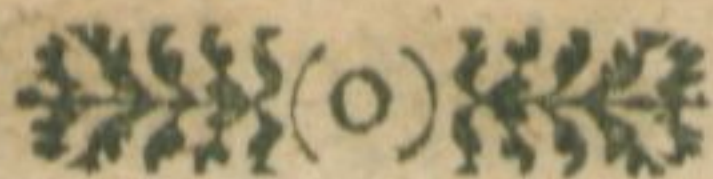


Sic idem *pacificus Rex* non inferior, rogo, *SALOMONE* sapientiâ, vivat!

At enim *Veneri ut Lucifera* nostræ tanta hoc ipsò accessisse videri felicitas queat, quanta, cum summa est, esse solet; nulla tamen censenda est alia, quam terrestris ac Inventum merè humanum.

Sed jam ecce novam Tibi, eamq; Cœlestem, ab ipsomet omnipotenti Chymico, DEO, in ingenti suo Laboratorio præparatam! Nimirum suspensam ab *Jove Venerem* aëre finxit antiquitas. Nostra, quam dixi, non à fabuloso illo Jove, sed ab *JOVA* vero, constituta in aëre, demissa cum fulmine in terras descendit.

Cre-



Credebatur gentium illa benignissima juxtà ac pulcherrima Dearum. Qualem nos nostram putabim⁹? quæ profectò illi, tantùm abest, ut quicquam concedat, uti formam et suavitatem, ipsum denique habitum etiam, quâ & viridi & cæruleo incedit, præripiat planè.

Eam, *Nobilissime VIR*, simul ut descendit, delatam ad me URANIAM lætabundus excepi velut hospitio, secretoq; aliquamdiu habui. Nunc, quò fatò nescio, ad TE visa contendere est, celebratissimum Naturarum, Artium Scientiarumq; abditarum quarumvis Assertorem verum, ac Vindicem. Non illa autem tetri-
ca

❁❁(o)❁❁

ea importunavè venit visuq;
difficilis. nec, nisi jussa, loque-
tur pro me, sibi muta ac si-
lens. Interim, ubi vacuas au-
res offenderit, cùm, a motò
velò, Solarem ostendet faci-
em suam, tùm erectum in
hoc Tractatulo, sive Aphrodi-
sium, sive Statuam sibi: ultro-
que admitti in Sacrarium Tu-
um petet, aut nusquam, aut
hìc contra impudentium Pro-
cerum quosvis impetus tuta
latensque. Dab. Haynæ è Mu-
seo, die Veneris, 28. Septemb.
A. O. R. M. DC. LXXVII.

Magnifici T. Nominis
Cultor devinctissimus

Balduinus.

Ca^o



CAPUT I.

De Veneris Aureæ ejusdemq; Mineræ delapsu, quâq; occasione sit inventa.



At et Natura Omnibus; et Cœlum supra undiq; patet. Paucis tamen aut scrutari illam, aut acutis hoc oculis intueri volupe est. ut ut non pauca quotidie in apricum proferrat DEUS, aut aperiat Dies.

Distat ab Urbe *Hayna* tribus

bus

bus quasi passuum millibus
Ermendorffium, pagus, Præfe-
 cturæ *Electoralis*, mihi com-
 missæ, immediatè subjectus.
 Ferebatur hinc nuper, nimi-
 rum XXIIIX. Maji die, incli-
 nante in vesperam, cœloqvè
 internitente crebris ignibus,
 effudisse tempestas, lapidum
 vim. Color viridis, mistus
 cœruleo. Deferebat ad me,
 pòst non multò, fragmentum
 nucis castanæ magnitudine
Johannes Schmid, *Reinersdor-*
fensium Judex, idq; se acce-
 pisse inventum à Filia nunci-
 abat, quæ ibi haberet. Non
 accredidi primò. Sed, ut na-
 tura hominum veri avida est,
 cum *Dn. Johanne Engelhardo*,
 Amico meo, quò jam multos
 an-

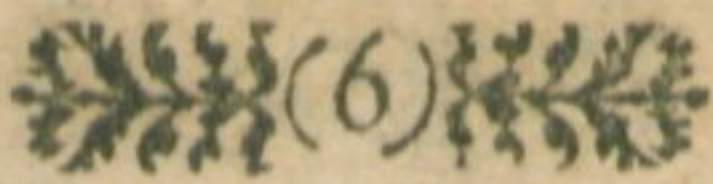
annos conjunctissimè utor,
Ermendorffium, me ipsemet
 contuli, cogniturus veranè
 essent relata? Ac primum
 quidem, quibus in judi-
 cio locus, illos examinavi.
 Post deindè, super hac re, in-
 colas aliquot jussi, quæ habe-
 rent, afferre. Nec cunctatus
 diu, *Martinus Langius*, talem
 se affirmabat, Lapidem, nucis
 juglandis magnitudine, in su-
 periore parte pagi reperisse:
 quò, præsentibus vicinis, in
 pariete literas cœruleas exa-
 rarit. Alium, Ovum ferè gal-
 linaceum æquantem, in me-
 dio pago, *Regina Lehmannæ*,
Thomæ filia: Frustulum au-
 tem *Elisabethæ, Andreæ Klugij*
 filia, extra pagi septa, in prato
 Ge-

Georgij Burkarti sustulère.
 Cujus ad extremum Uxor,
Anna nomine, particulam di-
 midium ovum gallinaceum
 æqvantem, in vico (*Mohn-
 gasse*) inventam, in duas par-
 tes diffregerat. quarum alte-
 ram Patri suo, *Johanni Schmi-
 dio*, eidem, quem suprà retul-
 li, dedit habendam. Atque i-
 stud ipsum fragmentum illi-
 us ego postmodùm muneri
 debeo, quod jam pariter me-
 moravi. His ita cognitis, in
 eundem me ipsemet vicum,
 ubi frustum illud, (quo de
 ultimo loco mentionem fe-
 ci) jacuerat, conferens, non
 ad dextram tantùm cujusdam
 tugurij, viridis nec non mas-
 sæ cœruleæ, maximò impetu
 cùm



cùm in maceriem illius domunculæ, tùm verò in inclinatum ad parietem ingentem lapidem vibratæ desuper, cum stupore notas quatuor apprehendi: sed & circa ipsum, quem dixi, lapidem minutas materiæ totiens jam laudatæ particulas aliquas, manu isthac, quâ hæc scribo, sublatas, domum contuli; cùm ut exactius de his judicare, quæquæ comperissem, rerum talium Studiosis, postea impertiri liceret. Nam & spargere in vulgus decet, quicquid se suâ novitate commendat. neq; ego opinor, in præsens peccabo, si, ejusdem observans, cum *Ovidio* dulci animos novitate movebo.

CA-



CAPUT II.

De Mineræ hujus fulmine- æ Forma & Ma- teria.

Est divinæ Fulmen justi-
tiæ telum terrificum,
mentesq; indomitas a-
deò, & vel DEUM i-
psum negantes stupefcere i-
dem vimq; agnoscere Numi-
nis faciat. Delabuntur cum
hoc Lapides sæpè, fulminei
dicti, Ceraunei item, voce è
Græco deflexâ. Germanis
Doñersteine/Donnerkeile. De
quorum generibus, differen-
tiji item ac figuris adiri po-
test *Anselm. Bœt. de Boot. l.*
2. c. 24. de Gemmis & Lapid.
Quem inter rariora asservo,
for=

formam cunei præfert; Est
is autem colore nigro, semi-
foramen pollicis habens ni-
tensq; obscurè.

Sed nec pari omnes ma-
gnitudine veniunt. Testatur,
in Vita M. Aurelij Imp. lib. 1. c.
25. Modognotus, Valentinô
imperante, Constantinopoli la-
pideum velut imbrem tantô
impetu decidisse, ut jumenta
ferè campestra omnia extin-
gverentur, ciyesq; non pauci
interirent. Vide sis Majolum
Colloq. I. & Mich. Majer in Se-
ptim. Phil. p. m. 50. Anno à nas-
to Christo, supra millesimum
quingvagesimum, octuagesi-
mo primo, interdium hor. 1.
pomer. Lapis pondo 39 præ-
cipitatus in Thuringia est, ob-
lon-

longus, durus, attritu lapidis
flammam emittens, in cœru-
leo purpureus, feruens adeò,
ut attrectari non posset. Qua-
lem ferrugineò colore, mul-
tos abhinc annos, nostra in
Saxonia ex aere in terras dela-
psum prisca illi homines vi-
dere. Qui hodieq; inter ad-
miranda Principis *Electoris*
Dresdæ ostenditur Lapis.

Quicquid hujus sit, non au-
sim ego, neque possem qui-
dem Mineram hanc fulmine-
am istis conferre; seu for-
mam velis, seu fermentum
specificum. Refert enim fos-
silis Chrysocollæ colorem,
quæ Germanis *Berggrün* no-
minatur: et sic viridis est,
uti ad cœruleum inclinat,
scia

scilicet non multum similis
 viridi *Azuro*: *cujus apud Pe-*
trum Mariam Caneparium, de
Atramentis Opere (Descript. 5.
cap. 18. pag. m. 349.) descri-
 ptio extat. Gustus ipsi, qua-
 lis Vitriolo. Ponderosa ad-
 hæc (instar æris factitij viri-
 dis) & friabilis denique est.
 Cæterum scintillulis quibus-
 dam granulisque metallicis,
 coloris aurei, iisque minu-
 tissimis distincta. Hinc, si
 experimentum ejus in coti-
 cula facias, Aurum cre-
 das, qualis non pessimi esse
 Coronati soleat. utut fixum
 non sit, quâ nativum uti-
 que gaudet prærogativâ;
 sed hac quidem in parte
 Aurichalco, seu (ut alii),
 Ori-

idis
 ru-
 eò,
 va-
 ul-
 in
 ela-
 vi-
 ad-
 oris
 ch
 au-
 qvi-
 ne-
 for-
 um
 fos-
 em,
 no-
 est,
 net,
 sci-

Orichalco communi, i.e. Coronario, sive tincto per Cademiam Cupro accedat potiq.

Dixi autem Metallum hoc Aureum, quod de Cupro participet, *Venerem*. Nam est Cuprum Chymicis Venus. Cupro autem vocabulum dedit sine dubio Cyprus (Maris Insula mediterranei, & ærofa antiquis, Veneriq; , gentili vanitate, sacra dedicataque). Equidem tulisse & *Indiam*, Coronarium æs, vix ab Auro, si polires, distingvendum, Veteres ajunt: referente *Fr. Bacon, de Verulam. in Sylv. Sylvar. Centur. 9. Exper. 849.* nativumq; olim, ære, nobilius multò Orichalcum fuisse, testis *Plinius est, lib. 34. cap. 2.*
sed

sed non pauci sunt Physico-
rum, qui in rerum natura an
unquam extiterit nativum
ac fossile metallum hujusmo-
di, vocent in dubium. Qui-
bus, apud Interpretem *Apollo-*
nij, haud sanè obscure, polli-
cem *Aristoteles* premit, idem
cum ipsis inficiatus. Quemad-
modum itaq; apud *Plautum*,
(1.3.) putatitium Orichalcum
Auro opponitur, tanquam
preciosius; nempe cum nus-
quam esset, tamen quasi esset,
aurò excellentius habebant:
sic cum nostra è contrario
Venus Aurea non sit planè
non-ens, sed verum, idq; ra-
rissimum metallum, haud sa-
nè dignitate abjicienda ea in-
fra Aurum commune nobis
es-

esse videbitur; utpote quàm longissimè antecedere existimamus.

Eqvidem proditum, cum ab aliis, tum *Avicenna* potissimum, memoriæ est: cecidisse in *Perside* ferrum & propè *Lurgeam*, massam quinquaginta librarum, nec non in *Lucania*, refer. *Amiano libro 17.* In *Sylvis Neubolem* ferream massam recremento similem ex æere decidisse, adeò, ut nec deportari propter gravitatem, nec curru devehì in via potuerit. *Agricol. Observ. Metall. cap. 8.* Alibi æs seu *Cuprum*; quod etiam Anno 1618. hujus seculi in *Bohemia* coelitûs fuisse delapsum, referente *Excel-*

*cellent. Doct. Jobann. Marco
Marci à Kronland, in Phi-
losoph. vet. restit. part. 2. Sect.
5. Subst. 1. pag. m. 149. Imò
in Pelagia Insula aurò plu-
isse; Præcell. D. Jonston. in
Thaumatogr. ex Ammiano au-
tore. Coeterum quicquam
tale circa Aurum non fixum
(*Venerem nostram*), in Germa-
nia atque Misnia contigisse,
omnes hactenus Historici ta-
cent. Unde nec immeritò
peculiare ac novum aliquid
censendum, dignumquè, cui
perscrutando omne studium
tempusq; conteramus. Nam
quò rarius quid, hòc admi-
rabilius idem etiam solet
haberi.*

CAPUT III.

*De dictæ Mineræ cum
Chryfocolla fossilis Com-
paratione.*

Dicitur Chryfocolla
Græcò nomine, quafi
Auri gluten, quod, ad
aurum glutinandum,
ejus fit ufus. Estq; vel nativa,
vel factitia. Borrax hæc pro-
priè (quam omninò hinc ex-
ulare jubemus): Illa autem
Viride terræ, Montanum vi-
ride Germ. *Berggrün/Stein-
grün/* quodq;ve lapidibus eti-
am, fissili imprimis, depre-
henditur adhærere, *Schiefer-
grün* vocitatur. Gignit nati-
vam hanc Chryfocollam in
cavernis fibrisque Natura, ac
are

sum, qui in Fodina, quam vo-
cant (auf den 3. Linden bey dem
Wiesenbade)/ejus generis Mi-
neram, proprio ipsis voca-
bulò Kupffergrün appella-
tam, reperi & adhuc dum in-
ter Mineralia mea custodio.
In *Hungaria* ad oppidum *Bri-
sticiam*, ubi sunt divites fodi-
næ æris, cuniculus quidam
reddit aquam viridem, ex cu-
jus sedimento Chrysocolla
colligitur: ref. Exc. *Cass. Bar-
tholin. de Aquis. lib. 1. cap. 9.*
Atq; hæc ipsa forsitan est aqua,
credita transmutare in Cu-
prum ferrum. Opinionem
hanc possit juvare eqvina So-
lea, maximè splendens, ex
ferro cuprea; quò donò No-
bilis, *Dn. D. Christoph. Mez-
ge=*

gerus, Medicus Reip. Ratispon-
 celeberrimus, Thecam meam
 curiosam jam olim reddidit
 auctiorem. Etiam si hinc vera
 ac essentialis Martis in Vene-
 rem metamorphosis nulla,
 (uti vulgo quidem putatur),
 sed æratorum tantum in Vi-
 triolo aut Chrysocolle la-
 tentium corpusculorum ad
 ferrum confluxus, quod na-
 turaliter appetant, (cum præ-
 laudato Dno Donatore) sta-
 tuendus. Vid. incompar. P.
Athanas. Kircher. Mund. Sub-
terr. lib. IX. cap. I. sect. I. &
Ephemer. Medico-Phys. Germ.
Anni VI. & VII. Obs. 120. Quo-
 modo verò Chrysocolle fos-
 filis differat non locò tan-
 tum natali, sed & colore,



consistentiâ nativâ, etc. docuit dudum Magnif. Doct. Johann. Laurent. Bausch. Acad. Nat. Cur. Præses p. m. Schediasm. posth. de Cœruleo & Chrysoc. c. 12. seqq.

Cum hac Chrysocolla, nativa videlicet, æquari conferriq; ex facili *Minera nostra fulminea* queat. Namq; (1) ut intensior hujus color superetq; haud parum, eruuntur nihilominus & hic locorum, quam proximè ad cœruleum accedentia, quædam genera Chrysocollæ. Quà friabilitatem (2.) nihil quicquam fossilis cedat. Jam quid (3.) prohibet, quò minus, mista Oleo, aquæ item confectæ è glutine, usui esse Pictoribus poss

possit? cū æqvè patiatur se-
 teri. (4.) Qvod suprà retuli,
 Chryfocollæ quādoq; mate-
 riam adhærere metallicam,
 & in nostra hæc pariter de-
 prehenditur. nisi quòd gra-
 nula aureò tingantur colore.
 (5.) Virtutes Chryfocollæ va-
 riæ sunt: (quæ integrum no-
 bis inter alia caput ordine
 sextum constituent infrà.)
 Quas quis nostræ autem Mi-
 neræ demet? Quantum e-
 nim cœlum & terra inter se
 differunt puritate: tantum
 necesse est, Chryfocolla ista
 superna, cœlo delapsa, infer-
 nam anteeat, generatam in
 terra. Liqvet, opinor, admi-
 rabile Cornu Copiæ haud in-
 juriâ ærem & dici & credi,
 B 3 cum

cúm sit Mineræ hujus seu Ma-
trix, seu Mater.

CAPUT IV.

*De Comparatione Aureæ
Veneris cum factitio
Aurichalco.*

Quanquam, in univer-
sa, si excutias, rerum
natura, Aurichalcum
nativum reperiri, su-
prà sumus diffessi, (2. c.) non
vicissim tamen negamus, ar-
te confici idem, nec infre-
quenti nobis esse in usu. Est
factitium hoc Aurichalcum
Cuprum sive æs flavum, lapi-
dosâ Cadmiâ tinctum, Auri
Rhenani colorem referens.
*V. Agric. l. 9. c. 1. Aurum Plini-
us Coronarium vocat. quod
eô*

eò usi, ad coronas Histriones.
 German. Mösch oder Mes-
 sing. Cadmia verò, quam æs
 imbibit, est recrementum
 metallicum fosfile, subfla-
 vum, non admodum durum,
 Germ. Galmey: secundum
Matthiolum in Commentarijs
Dioscorid. Lapis Calamînaris,
 Calamina quoque; & secun-
 dum *Cardanum. de Subtil. rer.*
lib. 6. de Metall. l. Ottone ap-
 pellatur. vid. plura apud *Ga-*
briel. Follop. Tract. de fossil. c.
12. Et Vanantium Biringutium
lib. 2. Pirotechnie cap. 9. Cæ-
 terum hic non intelligo Cad-
 miam metallicam, (Cobal-
 tum): Sed nativam illam,
 expertem metalli. quæ in
 multis Germaniæ locis, A-



grisgrani imprimis, foditur. Quamquam neq; Cadmia nobis factitia desit, corpus densum, puta, ex fuligine æris, dum in fornace conficitur, concretum, adhærens lateribus camerisque fornacum, vel in partem infimam delabens. Cujus est species *Tutia* (favilla arabicè), *Pomphylis*, *Spodiumve*, quæ rarò in Officinis nostratibus extant; Unde eorum locò uti *Cadmiâ*, solent.

Huic se Aurichalco sive Cupro, Cadmiâ tincto, multis *Venus aurea* partibus nostra conformat, contenta in Chrysocolla fulminea. *Primum* enim, Aurichalcum revocatum ad Lapidem Heraclei-

cli-

clium, Rhenano auro respon-
 det. Unde in opinionem
 venit nonnullis, derivari à
 Chalcos, (quod Græcis est
 æs), Auroq; : scilicet quòd
 & auri splendorem, & duri-
 tiem æris habeat. Refert &
Venus aurea nostra splendo-
 rem auri Coronarij, imò Co-
 ronati & duritiem pariter.
 (qua de re suprà actum c. 2.)
 At enim, quòd experimen-
 tum auri non sustinet, penè
 immaturum dixerim, ut So-
 phisticum illud, ex ære vi-
 rid. destill. Tutia, Tartaro &
 Borrace venet. solitum præ-
 parari; quanquam religioni
 non immeritò ducam, mo-
 dumq; & pondus exprimere
 hic: cùm in Jure nostro Al-
 chi-

tur.
 no-
 en-
 eris,
 ur,
 eri-
 am,
 ela-
 utia
 lix,
 Offi-
 Un-
 niâ,
 five
 nula
 no-
 a in
 Pri-
 re-
 era-
 cli-

chymisticum Aurum, ex æ-
re conflatum, prohibeatur;
*per l. Sacrilegij pœnam. §. fin. ff.
ad l. Jul. pecul. Ex Dialogo 6.
Necyomantia Forcat.*

Aurichalcum deindè facti-
tium, seu Sophisticum mavis
Aurum, nihil prohibet, quò
minùs cum vero auro argen-
tovè liquefacias conflesq; in
unum: solutum interim forti
Aqvâ colorém aureum rur-
sum deperdit, quòd, quæ isti
inest, acrimonia Cadmiam
Tutiamvè(unde nimirum fu-
it Tinctura), præcipitat dissi-
patq;. Eadem Veneris nostræ
conditio est. Nam, si solvas
Nitri Spiritu, eâq; cultrū in-
ficias, non aureum illi, sed ve-
rò colorem induet cupreum.

De-

Deniq; fugitivum (ut sic lo-
 qui amemus) atq; inconstans
 aurum in se, attractū ex *Cad-*
miæ in cemento, Aurichalcū
 continet. neq; enim minera-
 lium ullum naturā suā atq;
 essentiā magis aureum, *Cad-*
miā, est; maturariq; si queat,
 plurimum sanè auri ex eo no-
 bis polliceamur. Inest & *Vene-*
ri nostræ immaturū Aurum,
 sed ex alio principio, Sulphu-
 re universalissimo, ortum.
 Quo de *VI. Cap.* erit locus di-
 cendi. Sic inperscrutabilis
 Natura est, & singulis quidem
 horis discimus aliquid.

CAPUT V.

*An Aureæ Veneris Minera
 sit Meteorum?*

Con-

Constat illud, vel Em-
 phatica esse, vel Hy-
 postatica Meteora:
 atq; rursus hæc vel i-
 gnita, vel aquea, vel spirituo-
 sa, i. e. æeria, licet Meteoror-
 um quatuor Classes consti-
 tuat *Nollius, Phys. Hermet. l. 7.*
 igneorum, æeriorum, aque-
 orum, terreorum. Quæritur
 de materia, quæ sit? Equi-
 dem, si cum *Aristotele* simus
 facturi, à cuius pleriq; Physi-
 corum partibus stant, dicen-
 dum utiq; fuerit: ex haliti-
 bus, astrorum virtute, ex a-
 qua & terra elevatis, generari.
Vide Francisc. Restam à Tallio-
cotio. in Meteorolog. l. 7. Tr. 2.
Adelbert. Tylkowsky. S. I. in
Meteorolog. Curios. p. 1. cap. 10.
 Li-

Libert. Fromont. in Meteorologia. Bartb. Keckerm. in System. Phys. lib. 6. Sennert. in Epit. Phys. lib. 4. Petr. Job. Fabr. in Panchym. Vol. 1. lib. 3. c. 7. Alios. Cæterùm convitijs sibilisq; hanc sententiam consecatur Dn. Robert. Fludd. aliàs de Fluctib9, in integro Morborum Mystério Medicin. Cathol. Tom. 1. s. Tract. 2. part. 1. lib. 2. c. 1. multisq; imprimis rationibus conatur ostendere, Sapientiam æternam omnia meteora depromere ex generali æeris fonte, qvi sit Arca DEI thesauraria & Spiritus catholicus, macrocosmicus, invisibilis, more Mercurij cœlestis, mutabilis & de natura in naturam versatilis. Inclinat & huc non

non obscure Excel. D. Johann
 Marcus Marci à Kronland, in
 Philos. Veter. restit. Part. II.
 Sect. V. subsect. 1. p. m. 148.
 Nimirum ea, quæ à terra sub-
 limantur, materiam ignitis
 Meteoris non posse præstare, sed
 eadem ipso in æere contineri, ut
 sint veluti planta æeria ex invi-
 sibili principio in eam speciem
 nascentes. It. Sect. 7. p. m. 168.
 An, quia cum fulmine Lapis
 decidit, idem ex vaporibus sa-
 xeis concrevit? Verum hujus
 generationis principium in Ar-
 cheo aëris continetur. Quod
 enim superius, inquit Hermes,
 est idem cum eo, quod inferi-
 us est, etc.

Non ullius Ego juravi in
 verba. quod neque par est,
 nec,

nec, vi *Lemmatis* nostri *Angli-*
cani, facere teneor. Quod
 si verò, quos nominavi mo-
 dò, *Autores Principia* sive
universalia generalissimaqve
 (*Materiam ac Formam*), seu
secundaria ac materiata (IV.
Elementa) non respuant, sed,
 per Spiritum universalem
 seu *Principium invisibile*, E-
 lementorum omnium Cœ-
 lique seu *Lucis Solaris* reli-
 quorumqve *astrorum tenuis-*
simam partem innuant, quâ,
 quæ vult, in superioribus istis
 agit DEUS ac operatur; ha-
 ctenus horū Ego opinioni as-
 sentiorq; atq; lubens subscri-
 bo. Sed (quod pace tantorum
Virorū scriptum velim), non
 satis mihi dictum videtur:
 Me-

*Meteora ex Spiritu universali
depromi.* Sciendum enim,
Summum Numen invisibilem
Spiritus hunc Catholicum
induisse in corpus aliquod,
quod Principium proximum
est & tria complectitur,
quibus quidem, sed absque
differentia manifesta, distin-
guitur: Mercurium nempe,
Sulphur, & Sal. Non hinc ta-
men *Principijs specialissimis ac-*
ctivis, Spermäpöeticis, ex-
clusis. Est enim Materia
Mundi Spiritus Salino-Sul-
phureo-Mercurialis generica
quidem atq; universalis, cœ-
terùm ab seminibus matrici-
busqve redacta in speciem,
modò in minerale, jam in ve-
getabile, rursus in animale
mu-

mutatur. Nam aliâs ex quolibet fieret quodlibet, neq; inter principia & principiata daretur distinctio.

Quemadmodû itaq; , corporificatum Mundi Spiritum h. e. Sal mundi indolis nitrosæ, copiosissimum nostro in Nitro existere : cujus volatilis subtilisq; atq; activa magis solo ab æere proveniat pars ; quod sit reliquum autem Nitri, è terra profapiam ducat : ut istud, inquam, pluribus alibi (*cap. 3. de Auro Aure*) rationibus sum persecutus ; Sic materia universalis hæc Nitro-salina non generalis tantum Meteororum omnium, sed & , specialiter, materialis ignitorum, ac præcipuè u-

ren-

fali
im,
ibi
no-
ali-
xi-
ur,
que
in-
pe,
ta-
s ac
ex-
eria
Sul-
rica
coe-
ici-
em,
ve-
male
nu-

rentis, dissipantisq; atq; terebrantis fulminis, Adjunctorumq; illius, tonitru, puta, & fulguris, fulminarisq; Causa lapidis est. quoniam sic quidem volitantes in aere vapores sulphureos, quibus Nitrum incenditur, nulli imus exclusum; quicquid *Exc. Dn. D Job. Mayovius in Tract. Phys. cap. 13. de Fulmine* contra asserat. Nam non, nisi dispositione ac copia Nitri atq; Sulphuris fulmen differt a fulgure. Quò enim copiosius illud subtiliusq;, hoc vehementior existit percussio: ob Sulphuris verò abundantiam, major ignis conspicitur. Hinc ubi cum tonitru decidunt fulmina, teterrimus odor Sulphuris aërem totum infestat.

stat. Quod in pulvere pyrio,
 artificiali illo tonitru atq; ful-
 gure, deprehendere licet. qui,
 æneo in tormento accensus,
 odore, luce, sonitu, impetu
 fulmini perquam similis est.
 Quò ipsò, ad sui destructionē
 humanum ingenium terribi-
 liq; addo & violentius, inve-
 nire potuit nihil. utpote eujq;
 vi domq; in æerem mittuntur,
 concutiuntur castella, mons-
 tesq; & quæ non alia? remo-
 ventur. Etsi autem, præsup-
 positis istis, materialis & pro-
 xima fulminis causa Sal mun-
 di Nitro = Sulphureus: ge-
 nerando tamen lapidi ful-
 minari neq; vicq;am suffici-
 ens mihi esse videtur, quod
 & metallariâ & lapideâ si-
 mul materiâ constet. Sine
 du=

dubio enim Spiritus illi generativi specifici, tam minerales, quam lapidifici, ex terra aqvaq; beneficiò Solis attracti, rarefiunt, subtilioresq; redditi, Sali postmodum Universalis Nitro-Sulphureo subministrant alimentum, quò, in ipso fulminis ictu, fulminare telum coagulatur exhibeturque.

Sed quod ad Ceraunias (*Wettersteine*) lapides candidos illos ac pellucentes, quorum apud *Dn. Boetium de Boet, German. Histor. l. 2. c. 262.* extat mentio, ex fulminea, quam dixi, massa, specialissimi Spiritus lapidifici operâ utiq; generantur. Quod quam verè statuam, Experimentum do-

docebit: Recipio Nitri pur-
 rissimi partes tres: Arenæ al-
 bæ partes duas: Forti his i-
 gne in Crucibulo liquefactis,
 cum aqua communi postea
 extraho Sal, idq; æeri com-
 mitto; Quo facto, intra ali-
 quot dies, ex aquoso isthoc
 Extracto, benè durum idq;
 pellucidum vitrum habebis.
 Unde Vitrificatio seu lapidifi-
 catio ista oritur? Absq; du-
 bio à succo lapidescente, seu
 Gorgoneo, eoq; puro vel im-
 puro converti in lapidem ne-
 queat. Ut cum *Exc. Dn. Georg.
 Hieron. Velschbio in Hecatostea I.
 c. 39. Obs. Phys. Med.* statuat
 rectè: *Illum, qui chrystallum
 in succum vel fluorem resolve-
 re, & gemmarum liquores spe-*
 ci-

*cificos sive seminales ex metalli-
cis in proprio suo subiecto, ut se-
mina, latentes agnoscere & eli-
cere nōrit, eum igni ad Natu-
ralis pyrophylaciū ideam compo-
sito, facili arte, veras gemmas
(non vitreas, quas nihili faci-
mus) producere posse. De Con-
cretionē Crystalli nativi vi-
de Dissert. Prodr. de Solido in-
tra Solidum, Celeb. Nicolai Ste-
nonis p. m. 37. & seqq.*

*Quæ cum itaq; Veneris Au-
ree nostræ Minera dubitari
non possit, quin fulminei
modō lapidis, ex materia di-
sposita universali, præsentē
fermentō Venereō, generata
in aëre fuerit, quōd cum ful-
mine indè atqve tonitru de-
cidit: Adjunctum seu speci-
em*

em Meteori igniti realis & mixti illam meritò existimo habeoqve. Verùm hac de re, sequenti capite, fusiùs. Quamquam forsàn Opificis summi silentiò majestatem admirari præstaret, quàm asserere audacter, quò pertinere ingeniò atq; acumine neqveas. Nihilominùs, cùm sit naturale corpus Minera hæc, nec delata cœlò incasum: cur non & liceat causas ipsius naturales scrutari inquirereq; dum intra modestiæ septa atqve cancellos te contineas. Quòd si quidem certi cognitio desperanda, at sequendum omninò statuendumq; fuerit id, quod Vero proximum videatur.

CA-

CAPUT VI.

*De Mineræ hujus Genera-
tione, modo & tem-
pore.*

Non præter rem, capi-
te præcedenti, Spiri-
tum illum universa-
lem Salino - Sulphu-
reo-Mercurialem, unã Sub-
stantiam triplici virtute dis-
tinctam nuncupandam cen-
suimus. Est enim humidum
illud viscosum unctuosumq;
in intimo Elementorum cen-
tro latens; cujus continuò
exspirans vapor, adhæc intra
intimas telluris fibras mon-
tiumq; abditos ductus diffu-
sus, tandem, ubicunqve mate-
riam aptam proportionatam-
que

quæ repererit, pro ratione puritatis impuritatisve, nunc lapidem gignit, nunc gemmam producit, nunc minerale aut metallicum corpus procreat. Vide diffusius hæc differentem *R. P. Athan. Kircher. Mund. Subterr. l. 10 sect. 1. c. 3.* Quantum itaq; ad metalla: una omnium eademq; materia est, forma una essentialis; sed accidentalis species, accidentalis diversitas. h. e. licet plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, & sic porro, formæ nobis speciales specificæq; appareant, accidentibus tamen tantum, ex varietate scilicet coctionis & puritatis materiæ metallicæ resultantibus, differunt.

C

Quantum

era-
-
capi-
piri-
ersa-
phu-
Sub-
e di-
cen-
dum
umq;
cen-
inuò
intra
non-
diffu-
nate-
atam-
que



Quamquam *Guarinus Guarini*,
Cler. Reg. in Placitis Philosoph.
 hic quidem defendere sata-
 git Paradoxon: *Formam sub-*
stantialem materialem non ni-
si puram esse potentiam, neq;
subsistere eam per semetipsam.
 Num autem Metallorum se-
 ptem generationi septem Pla-
 netæ quicquam conferant,
 influentes in ea, *Physicis in-*
ter ipsos atq; Chymicis pu-
gna est. Nam, (ut de *Vene-*
re tantum, sermonem insti-
tuamus), secundum *D. Thom.*
Aquin. tract. 6. de ess. Mineral.
c. 2. Nob. D. Petr. Johann. Fabr.
in Panchym. Vol. 2. l. 4. c. 22.
Et Dno. Ludov. de Comitibus
in Elucidar. Metal. l. 3. cap. 6.
 & præsidet Planeta Venus do-
 mi-

minaturq; productioni Cu-
pri vulgaris. Econtrario au-
tem Planetistas (ut loqvamur
ita), ille rejicit, qui cuilibet
metallo Planetam autorem
& formantem causam assi-
gnant, prorsusq;ve à *Physica*
subterranea sua (pag. m. 280.)

Excellent. J. J. Becher. relegat.

¶ Quæ utut sint, non negari
tamen à quoqvam posse puta-
mus: Coelum & astra, tan-
quam principium universale
ac remotum ad metallorum
cœterorumq;ve mineralium
concurrere geneses, in quan-
tum Virtutum cœlestium im-
pressionumq; astralium quæ-
dam velut vehicula sunt.

Etsi itaq; *Venus aurea no-
stra* ex eodem in aëre orta



principio sit, è qvo in Metal-
 lifodinis Cuprum produci-
 tur, (qva de re nullum nobis
 dubium fit): aliam tamen e-
 jus (i.) genesin arbitramur
 fuisse. Nam non differt qvi-
 dem essentialiter ejus mate-
 ria à materiâ Veneris com-
 munis genericâ, quam Spiri-
 tum universalem Salino-Sul-
 phureo-Mercurialem agno-
 scimus: cæterùm existimo e-
 go, materiam *Aureæ nostræ Ve-*
neris, hærentem in aëre, ex æ-
 rarijs Spiritus istos Veneris at-
 traxisse, qvâ confermentata
 in naturam metallicâ confor-
 maretur. Quandoqvidē è fo-
 dinis exhalationes minerales
 constat oriri, Metallicolis die
Witterung dictas; qvæ cum
 su-

superficiem terræ attingunt,
 haud rarò ita fortes sunt, uti,
 fulgurum instar, arbores,
 herbasq; & glebas, imò ipsos
 lapides comburant. Hinc
Fribergæ, celebri *Misnia* no-
 stræ civitate, in Metallico-
 rum pulmonibus ea ipsa in-
 venta sæpè metalla fuère, in
 quibus effodiendis labora-
 verant vivi. Causam non a-
 liam, quàm metallicos spiri-
 tus, assignamus. Sic ex aëre
 quid Mercurio simile posse
 fecerni, fidem faciunt, quæ
 tradit *Dion*. Et de cœlo la-
 psam nonnunquam Argens-
 tum vivum, *Gvil. Arrogosius*
 diligentissimè observavit:
 referente *Jac. Zwing. Medic.*
Basil. in Exam. Princip. Chym.
pag. m. 35. Quid

Quid? quòd cum nebula de-
scendisse currentem Mercuri-
um, circa medium Maji, 1672.
notavi ipsemet *in Epilogo no-
stro ad Aurum Aurea, in Ephe-
mer. Ann. V.* Imò affirmare
hoc amplius ausim, in aëre
subtilissimum perpetuò Saliū
Ens mercurificans latitare.

Quòd si tales itaq; ex æra-
riis, (quarum non pauca a-
pud nos), metallicæ atomi
exhalantes, vel Venerei Spi-
ritus, attracti ab Sole, in sub-
lime feruntur, cumq; fulmi-
nea universali materia con-
junguntur, ecqvis Venerei
Mineralis seu metalli, (qua-
lem quidem nostram *Uran-
iam* venditamus), productio-
nē inde impossibilem statuat?

(2.) Ge-

(2.) Generationis locum
 (salvis aliorum iudicijs) *Veneri Aureæ* superiorem aëris
 regionem, tredecim millia-
 rium Germanicorum à terra
 spatium, assigno. Probabile
 enim est, censente *Clariss.*
Fromondo lib. 1. Meteor. cap. 2.
artic. 1. Meteora, pro mate-
 ria Vaporem terrestrem ha-
 bentia, plerunq; non altiùs à
 terra, quam 52. milliarib; Ita-
 licis, s. 13. german. elevari. E-
 volve, quæso, *R. P. Cass. Schot-*
ti Physicam Curios. lib. 11. c. 5.
 Objicis mihi inconvenienti-
 am loci & matricis in cœlo
 defectum, qui quidem datur
 in terra. Respondeo: Neces-
 se quidem esse, principia mi-
 neralia, in sua matrice, nempe



femine proprio & receptaculo misceri: sed ubi ea conveniant, quové loco ambientur, parúm referre. Experimentiam enim testari, extramíneras, sed habitis requisitis, metalla misceri atq; produci. *Vid. Observat: meam circa Regerminationem Argentii in Ephem. nostris Anni V.*

(3.) *Venerem nostram*, arbitrator, in instanti coagulata, cum fulmine in superiore aëris regione, statimq; indè terris immiffam. Gravis enim Minera hæc, vixq; ac ne vix quidem est, ut diu hæerere in aëre queat, cum, quò retineri possit, non detur. Ais: suspendi á Sole vi magnetica. Sed impossibile hoc, post-

postquam concreverit. noctu enim, cum non amplius illuminatur à Sole, minera talis metallica, propter insitam gravitatem, ruat in terram.

Regeris : Suspendi à DEO. Audio. Sed non præstat Is sine causis secundis effectus naturales. Atque hinc nondum hujus meæ sententiæ poenitet : Initiò quidem massæ mineralis, istius particulas, in superiore aëris regione, distractas hæere sustentariqve liberè : deinde autem tempestate ipsâ cogi in unum, per fulmen coagulari, coagulatasqve è vestigio in subjectas terras præcipitari deorsum. Instas porrò : Mix-
ta

ta actione physicâ generari,
 quæ tantùm abest, in instanti
 ut fiat, uti potiùs absolvatur
 in tempore. Respondeo :
 Distingvendũ esse inter mate-
 riam mineralium influentem
 & inter influxam, de qua ul-
 tima jam loquimur, vid. *Ex-
 cellent. Doct. Becher. in Phys.
 cur. l. 1. sect. 4. c. 6.* qui ex pro-
 fesso hoc egit.

In magnis voluisse sat est.
 Nec ut colligat atq; intelligat
 omnia, quisquam ita ingeniõ
 atq; industriâ valet.

CAPUT VII.

*De Causis Colorum Aureæ
 Veneris.*

Non esse colores, visi-
 bilibus in rebus, de se
 non lucidis, perma-
 nens

nens aliquid, etiam quando non illustrantur: sed sub peculiari aliqua ratione, ipsum per visum sensibile; non hic quidem anxie inquirendum videtur, multo minus ostendendum cum cura. cum non diu sit, quod, de *Lumine & Coloribus*, integrum *P. Franc. Maria Grimaldus, S. I.* Volumen conscripsit; sublatum eum est vivis demum publici juris factum, *Bononiae 1665.* In quo ille (part. 1. prop. 45.) materiam hanc separatim pluribus tractat. Defixos tantum in *Venere Aurea* oculos nostros tenebimus nos, quatenus eadem corpus opacum & permanenter coloratum in se, dum illustratur, recipiens lumen. Notatur autem

Ve-

*Veneris hujus Minera duplici
 Colore: nam & respectu for-
 mæ Chryfocollæ, ex cœruleo
 viridis: insiti autem Metal-
 li intuitu, planè aurea est.
 (sed de his jam egimus suprâ, c.
 2. 3. 4.)* Quod ad priorem:
 interventu utiq; ille luminis
 oritur à Cupro, quod potissi-
 mùm in ea dicimus, conti-
 neri. Hinc si Chryfocollam
 aëream nostram Vini Spiritu
 (instillatis tantùm Nitri Spiri-
 tûs guttis aliquot), solvo, eò-
 que, quod est solutum, char-
 tam aliquam infectam ac-
 cendo, habebis, quæ mirè o-
 culos tuos pulchritudine ob-
 lectabit, flammam viridem,
 ubi atomos cupreas in flam-
 mam larvari nullum dubium
 est.

est. Quantum autem ad al-
 terum, Aureum scil. *Veneris*
 nostræ colorem: non pos-
 sum, quin illum ipsum, à fon-
 te, almo Sole videlicet, cum
Excellent. Dn. Doct. Christiano
Menzelio, Ser. Elect. Brand.
Consil. atq; Archiatro, Collega
& Amico nostro colendisimo
(in de Lapide Bonon. collato
cum Phosphoro meo Hermetico
cap. 4.) autumem quidem pro-
 ficisci. Sed, uti Solis Nitrum
 filius est, sic prægnantibus
 sanè causis adducor, ut Colo-
 rem illum Aureum nostræ
Veneris, credam omninò, quo-
 ad proximam causam ma-
 terialem, non aliunde esse,
 nisi ab Anima Nitri, (seu Ma-
 teriæ fulminis); quæ reverá
 uni-

universalissimū Sulphur tin-
gens, undè, quantumcunq;
specificorum in hoc univer-
so Sulphurum est, ea non im-
meritò creduntur oriri.
Eqvidem contra *D. Willisium,*
Excellent. Dn. D. Job. Mayo-
vius, Med. Oxon. Nitro negat
Sulphur inesse. (*Tract. 1. de*
Sal-Nitro, c. 4. Sic enim ille,
cap. 3. p. m. 26.) *Si Nitrum,*
ait, in Crucibulum ignitum im-
mittatur, idem mox quidem li-
quabitur, sed non flammam
concipiet. Sed quid si exem-
plo Viri illius summi os-
tendam contrarium? Im-
mitte Nitrum in Crucibu-
lum ignitum, testaceoq; o-
perculo, (sic, ut exiguum me-
dio

dio foramen relinqvas) ob-
 struens, fortissimum ignem
 suppone, qui plurimum sanè
 hac in parte præstabit: et
 fortissimam pariter, in eo-
 dem, quo dixi, Crucibulo,
 flammam per foramen illius
 assiduè emicantem videbis,
 lucidiorem multò atq; adeò
 etiam candidiorem, quàm i-
 gnis ille esse potest, qui à
 prunis subjectis excitatur.

Ubi autem ignis & flam-
 ma, ibi Sulphur. nam est
 subjectivè in Sulphure flam-
 ma, ab igne formaliter, sed
 à motu atq; inflammatione
 efficienter.

Sed demus hoc, (ais): nondū
 evinci hinc tamen Tincturā

ex

in-
 nq;
 er-
 m-
 tof
 um,
 yo-
 gat
 de
 lle,
 m,
 im-
 e li-
 am
 m-
 os
 me
 bu-
 o-
 ne-
 io



ex eo posse haberi colorem aureum referentem? Ego vero, quid ni? Et duobus Experimentis, notissimò alterò, alterò recentissimò, evictum hoc dabo. Quod ad (1.) attinget: In confesso, opinor, apud Spagyricos est, nec quisquam eorum hactenus ignoravit, *Hermetis Inferius, h. e.* Nitrum commune, Veneris s. Cupro combustibile Sulphur suum adimere per Chymicum fulmen, pulchriusq; addo & purius corpus inde posse producere. Cur, quæso, *Superiori Hermetis, h. e.* Nitro aërio purissimo in fulmine, per inflammationem, *Veneris Aureæ* massam purificare, aureumq; ipsius colorem int-

ten-

tendere maximè impossibile
 statuatur? Quod ad (2): Pau-
 cis, quod sciam, Inventum hoc
 cognitum notitiæ jam publi-
 cæ edo, unde, Nitrum in se,
 liquet, rubram esse Tinctu-
 ram: Recipe Vitri Veneti,
 redacti in pulverem, partes
 4. Nitri comm. pur. partem
 unam. His mixtis, ad semi-
 horam, in Crucibulo, fac,
 paulatim ut candefiant, ad
 extremum etiam liquefiant
 paulùm. Pignus dabo, ni Sul-
 phur, seu Anima illa Nitri
 Vitrum per omnia Venetum
 purpureo planè colore tinxe-
 rit. Utut Tincturam hanc,
 extra dubium sit, supremo i-
 gnis gradui sustinendo non
 esse, quòd hactenus nondum
 satis ea figi potuerit. Per-

rem
 ve-
 Ex-
 erò,
 cum
 at-
 nor,
 quis-
 no-
 h. e.
 neri
 Sul-
 chy-
 sq;
 nde
 æso,
 itro
 ine,
 eris
 au-
 in-
 en-



Pergis : Non negare te, Nitrum hoc posse. Sed quæ Nitro ejusve Sulphuri tanta cum Metallis Analogia? Ingens verò. imò & Sympathia. Nam non omnibus tantùm metallis Nitrosus inest Spiritus, qui si e. g. Solis, Lunæ, Veneris, Martis etc. limaturas accensæ inspergas cereæ, incendatur: Sed & tenue idq; corporale Nitrum ardens in nonnullis datur Metallis, Saturno cum primis. cujus utpote granula, vel communi admota Sulphuri incenso, tanto cum impetu fulminabunt, quanto Nitrum commune, Sulphuri unitum. Et quam Materiam luteam illam seu flavam, in *Phosphoro* meo Solis
 lis

lis radios attrahentem, eosdemq; spargentem in tenebris, dicemus, nisi Sulphur Nitri, coactumvè in centrum Cœlestem Ignem, vel absq; attractione prævia, per attritum solùm lenem, evo-mentem scintillas? Quin imò, si cui Sulphur hoc, Animam Mundi, Naturæ Sangvinem, seu Tincturam Nitri secretissimam, cum aureo argenteove fermento imbuerè, artisq; felicitate figere lice-
ret, illum, multis ijsq; non levibus motus causis, pro indubitato haberem, summum ac inæstimabile Arcanum istud, tot jam seculis indagatum as-
similatamq; fulguri, possessu-
rum. *Vid. Phosphor. meum Hermeti-*

*meti §. 14. Sed hîc acriori ju-
diciô ingeniôq; opus Chymi-
micô fuerit; Et tantô paucos
dignantur munere Divi.*

CAPUT VIII.

*De Chymicis circa Veneris
Aureæ Mineram Ex-
perimentis.*

FInxere, post *Aristotelis*
Signum velatam facie
Foeminam, eiq; Physe-
os seu Naturæ dedere
vocabulum Veteres. nimi-
rum summo isti Viro illius
fuisse faciem tectam, nec ni-
si Vestem externam ab eo-
dem visam quodammodo
innuentes. Idem ferè cum
Venere Aurea nostra, Naturæ
filia, mihi sentio contigisse.
Eqvi-

Eqvidem (ut ex jam dictis patuit), multi haectenus in considerando illius habitu fuimus, non vili nec contemnendo; Vultus autem corporisq; adeo Venustatem non licuit contemplari. Quod jam, age, tentabimus, si, remotò velò, vestibisque detractis, nudam sistere dabitur forsàn: hoc est, ipsam *Mineræ Auræ* Analysin, his, quæ sequuntur, Experimentis, quæ quidem eam licuit penetrare, exhibituri sumus in præsens.

(1.) *Eam candela ardentì immittens, colorem ipsius cœruleum deprehendi.*

(2.) *Ad Lydium Lapidem*
re-

revocata hæc Minera, deli-
tescentis in Venere Auri
Coronati coloris non exi-
guam mihi spem fecit. (quo
de cap. 2. actum).

(3.) Minerâ hæc in cruci-
bulo candefactâ, pars plu-
rima ejus abiit in fumû nec
nisi cinis canus remansit.

(4.) Redactæ in pulverem,
Mineræ istius partem u-
nam, cum tribus Nitri par-
tibus candenti Crucibulo
injeci. Quo factò, non in-
censa hæc quidẽ, at fuma-
vit tamen materia, igneû
planè nacta saporem.

(5.) Cui

(5.) Cui quoq; fortio-
 rem cum ignem subjecissem, Ni-
 trum evasit in cœruleum
 fixum, seu Sal Alkali, dif-
 fluensq; ad aerem in viride
 oleum, canam in fundo
 terram reliquit.

(6.) Eandem in Spiritu Vi-
 ni (instillatis prius de Ni-
 tri Spiritu guttis aliquot),
 solvens Mineram, imbui
 (quod jam ipsum supra re-
 ferebam cap. præced.) eâ
 chartam aliquam. quæ in-
 censa postea elegantem e-
 amq; viridem flammam
 evomit.

(7.) Sol-

Cui

(7.) Solvens ipsam acetō
communi, solutio summē
cœrulea prodijt.

(8.) Tincturæ hujus Cœ-
ruleæ gutta Cultro instilla-
ta, colorem ipsi, qualis cu-
pri esse solet, superinduxit.

(9.) Huic & ipsi Solutō
cœruleo partem ferri po-
liti cum indidissim, præci-
pitata contenta in Minera
VENUS seu Cuprum è ve-
stigio est.

(10.) Totiens jam dictam
Solutionem cœruleam, in
calore, ad dimidiam quasi
partem ejus abire in fu-
mum

num sum passus, habuiq,
quò literas, maximè viri-
des in cœruleum inclinanz
tes exarare potuerim.

(11.) Partem unam Mine-
ræ hujus, contuse in pulve-
rem, unà cum Borrac. Ve-
net. parte in Crucibulo con-
flans, viride inde ac lute-
um obtinui vitrum.

(12.) Minerâ hâc solutâ in
Nitri Spiritu, pugna utrin-
que seu fermentatio pris-
mum, post deindè autem
Et coorta solutio est, qua-
lis maximè esse cœrulea
solet.

D

Mi-

(13.) Minerâ hâc ex Re-
tortula sine additamento
aliquo destillatâ, Sal al-
bus juxtâ ac flavus astrin-
gens sublimatus est, sub-
seditq̄ in fundo terra sub-
nigra, Vitrioli referens sa-
porem.

(14.) Salem hunc sublima-
tum in aqua destill. sol-
vens terram albam, (hâbi-
tâ mihi pro Mercurio), in-
veni, quam ille reliquerat.

(15.) Grana aliquot Mi-
neræ hujus crude Vitro Ve-
neto commissa, contusaq̄
probè invicem contritaq̄,

minera (81)

1771. 24. 10. 1772

urgeri forti igne sum pas-
sus. E quâ massâ fluor
(Fluß) extitit, similis gem-
ma, quam Aquam=Ma-
rinam dicere consueve-
runt.

(16.) Pari modô, Sapphiri
instar, habebis fluorem,
si plura adhuc Mineræ hu-
jus Vitro Veneto admiscue-
ris grana, eôq, quô dixi
modô, tractâris.

(17.) Potuisssem & hoc am-
plius experiri: an (de qua
n. 9.) præcipitata cum Bor-
race Venus seu Cuprum pos-
set reduci, salvô aureo ejus
Colore. Item (18.) Num

(18.) Num redacta Venus
 illa, conflata Argento, so-
 lutaq; in Nitri Spiritu,
 Calcem ex se Auri gigne-
 ret: cum & in communi
 Cupro semper aliquid Auri.

Verum, quod Experimentis
 istis, quicquid Veneris hujus
 Aureæ Mineræ habebam, ferè
 impendissem, & verò nonni-
 hil superesse cuperem curio-
 sæ, quâ utor, Cistæ, desinere
 utiq; hâc vice atq; hîc pedem
 figere sum coactus. Sed, ut
 prolixior fuisset, quid homi-
 nis etiam industrij maximè
 & laboriosi ad Naturæ lati-
 fundium labor?

CAPUT IX.

De Viribꝯ itemqꝯ usu Chry-
socolle Veneris
Aureæ.

NOtabilis de subterra-
nea s. fossili Chryso-
colla Magnif. *D. Bau-*
schij p. m. animad-
versio est. (*Sched. postb. su-*
prà-laudato, de Cæruleo &
Chryf.) quam, non præter
remfuerit, hîc repetere. Nam
& calefacere, ait, resiccareq;
atq; astringere maligna ulce-
ra, adhæc purgare, dolores
mitigare, alvum solvere &
quæ sequuntur. Sed non est,
in quo *Chrysocolle* nostra aë-
ria illi cedat magnoperè. i-
mò, si verum volumus fateri,

D 3

multò

multò hæc, illâ, purior est.
 Qvis jam vires ejus credat in-
 feriores? Et quid multis?
 Paucas dabimus.

Fertur communis Vene-
 ris Sal corroborare venticu-
 lum, cruditatesqve inibi e-
 mendare, frigidum uterum
 calefacere, deniqve renum
 morbis succurrere: docente
in Pharm. Med. Chym. l. 3. c. 12.
D. Job. Schrödero. Numquid
 autem *Aureæ* nostræ *Veneris*
 volatile Sal, (cujus mentio
 præced. facta cap. est) non
 comparare illi audebimus?
 Imò verò præferendum lon-
 gè existimamus. Et foret im-
 primis, cum eadem quantita-
 te Nitri purissimi conjun-
 ctum, simplicissimum contra
 Dy-

Dysuriam, ardoresq; urinæ,
adeoq;ve inflammationes re-
num solatium.

Est Cœrulei & Chryfocol-
læ species *Molochites*, reputa-
ta maximas habere vires & fa-
cultates: Gestantem nem-
pè defendere, ne tonitru vel
fulmine lædatur: *Anshelm.*
de Boot, in Histor. Gemm. &
Lap. l. 2. c. 113. Quòd si reve-
rà sic se ista haberent: major
utiq; *Chryfocolle* nostræ vis ac
efficacia fuerit, quòd cum
fulmine generata.

Teste *Agricolâ, de Nat. Fos-*
sil. lib. 3. c. 19. fossili quâlibet
Chryfocollâ, præsertim Hun-
garicâ, utuntur Pictores.

Posset & nostra istis artifi-
cibus usui esse, quòd illam

superet colore; dummodo quantum satis, quotannis cœlô delaberetur.

Nativâ ex Chryfocollâ optimum, *Goldberga Silesiorum*, Aurum conflare, autor est *Encel. de Re Metallica l. 2. c. 21. & lib. 1. c. 4.* Equidem tentare id mihi cum *Nostra* non licuit, ob defectum illius. neq; enim satis ejus habebam. Cœterùm cum tinctum ei Cuprum inesse deprehendatur, non fugitivum tantum, sed & corporale fixum maximè Aurum reperiri in ea, dubito nullus. quanquam impensos in eam rem sumptus, metus sit quidem etiam, ut refundat; nisi ingens illius ac luculenta adsit

32. CO-

copia. Nam & communi in
Cupro Auri semper aliquid.

Prodidit *Aristoteles*: gigni
in *Cypro*, æris seu Cupri, non
ablimilis Auro, quoddam ge-
nus, quod in frustra minutif-
sima concisum, agricolæ se-
rant, mox, ad pluviam, exori-
ri, & coalescere: ad ju-
stam autem maturita-
tem colligi idem atque re-
condi. Vid. *Alex. ab Alex.*
Gen. Dier. lib. 4. cap. 9. pag.
m. 199. Equidem nostræ il-
lius *Auræ Veneris* duæ tan-
tùm Drachmæ mihi super-
sunt, quas in memoriam rei
servare constitui. Sed si, in
morem æris Cyprij, eas posse
scirem multiplicari, vel cras
sationi illarum accingerer.

See

Secundum enim *Blancani* digressionem, soepenumero revolutio facta, intra X. annorum curriculum, ingentem haud dubiè usumfructum pareret. Sed, quod in proclivi est animadvertere cuiusvis, jocor hîc tantùm. Nunquam poterimus ita Naturæ subtilia artificia perveſtigare, ut non multa supersint.

CAPUT X.

An Aureæ Veneris delapsus miraculum sit, Et an aliquid portendat?

Satis superq; inter Historicos constat: Varias unà cum fulmine ac plu-

pluvia cœlo res decidisse. Re-
 censentur sangvinei imbres
 frequentissimi à *Lycosthene*,
 è *Livio*, *Obsequente*, *Dione*,
 multis aliis. Imprimis de
 pluvia sangvinis in *Borussia*
 adeundus *Tbuanus* lib. 27. i-
 temq; illâ in *Æmatbijs* cam-
 pis, ante prælium à *Scander-
 begio* prosperè factum, *Scodr.
 de Rebus gest. Scanderb.* De
 Lactis pluvia, *Camerar. Cent.*
V. cap. 97. De Cineris pluvia,
Leonis tempore, Niceph. lib. 15.
c. 20. De Arenæ pluvia, *Acta
 Phil. Illustr. nostræ Soc. Reg.
 Angl. Relat. VI. Mens. Jan.
 1666.* De Cretæ pluvia, *Jul.
 Obsequ. in Libr. de prodig. c. 45.*
51 & seqq. De pluvia Piscium
 & Ranarum, quæ *Dardaniam*
 &

di-
 re-
 no-
 em
 un
 ro-
 cui-
 un-
 uræ
 gar
 . ob
 sus
 a-
 Hi-
 ari-
 ac
 lu-

& pœoniam vexarunt, ut O-
 lim Ægyptum, Athen. l. 8. c. 2.
 & Scalig. Exerc. 191. De pluvia
 Annonæ, Thuan. l. 5. De plu-
 via Tritici in Anglia & Ger-
 mania, Excellent. D. Georg.
 Hieron. Velschij Hecatost. 1. Ob-
 serv 32. Phys. Med. Quarum
 prodigiosarum exempla plus
 ra collegit Nob. D. Jonston.
 Admir. Met. cap. 8. pag.
 127. Clariss. Fromond. l. 5.
 Meteor. cap. 6. Johann.
 Garceus. Meterol. cap. 25.
 p. m. 99. & Henric. Korn-
 mann. in Templo nature,
 part. 2. Coroll. 10.

De his & similibus aliis di-
 screpantes Eruditorum sen-
 ten-

tentia sunt. *D. Corn. Gemma de Natur. Divin. Character. lib. 1. cap. 6.* inter alia sic scribit: *Cum pluvijs Vellera, ranas, Vermiculos, ligna frumentacea varij generis, item lac & sanguinem & id genus alia, terrarum permista effluvis, sursum ferri iterumque deorsum precipitari, non semper mirum aut insolens esse debet; hæc enim causas habent legitimas à cœlestibus Syzygijs. Nam haberi pro miraculis à literatis, quæ per aërem nonnunquam delabantur in terra-*

ra-

t o=

c. 2.

via

olu-

Ger-

org.

Ob-

um

pluz

on.

ag.

. 5.

nn.

25.

rn=

ra,

di-

en-

en-



ras autumat *Jul. Cæs. Baricel-*
lus, in Thesaur. Secret. cap. 28.
 Nec abhorrent ab hac mente
 celeberrimi Viri, *Dn. Job. Jac.*
Chisletig, Archiater Reg. & Dn.
Job. Marc. Marci à Kronland.
in Phil. vet. rest. p. 2. s. 7. quo-
 rum uterque quoad pluviam
 illam sanguineam, quæ an-
 no 1646. die 6. Octobris ir-
 rigavit *Bruxellas*, in causis uni-
 cè naturalibus acquievit. Di-
 stat ab his nimium quantum
Excellent. Dn. Doct. Dan. Sen-
nert. p. mem. l. 4. Epit. cap. 6.
 & adscribit pluvias plerasq;
 prodigiosas superiorib9 cau-
 sis, DEO scil. de futuris ma-
 lis homines commonefaci-
 enti, & Diabolo, ejusmodi
 prodigijs homines in errores
 &

& superstitiones ducenti. Vid.
 & D. Mich. Majer, in *Septim.*
Phil. p. m. 50.

Contra autem Nobil. D.
 Petr. Job. Faber, in *Secret.*
Chymic. l. 1. c. 8. animalia, mi-
 neralia, etc. in cœlo per ex-
 traordinariam, statuit, cau-
 sam produci. cum semina
 illarum rerum potuerint
 transferri Ventorum aliquo
 turbine violento usq; in cœ-
 lum etc.

Aliam adhuc viam insis-
 tunt P. Nic. Labeo l. 5. Mete-
 or. l. II. text. 47. & P. Gass.
Schott. in Phys. curios. l. XI. c. ult.
 Plurimi tales pluvias malunt
 hyperphysicas fateri, quàm le-
 viculis ratiunculis demon-
 strandas assumere. nã præstat
 in-

icel=
 28.
 nte
 Tac.
 Dn.
 and.
 vo=
 iam
 an-
 s ir-
 uni-
 Di=
 tum
 Sen=
 p. 6.
 asq;
 cau-
 ma-
 faci-
 nodi
 ores
 &

inquit Clariss. *Sperling*, in *Inst. Phys.* l. 5. c. 8. digitum DEI agnoscere, quàm causas leviores producere.

Mihi mediâ potiùs hîc incedere viâ, eòq; me brevibus expedire est visum: In Meteoris omnibus suam esse classem, numero propè inexplicabilem, prodigiorum, quæ aliàs tamen nituntur Physicis causis, aliàs solo pendent à DEO. Haud rarò & mistam indolem sortiuntur, vel ex naturali facie in Metaphysicam transferuntur.

Jam ad *Venerem* nostram ut revertamur: c. 5. & 6. eam ostendimus, tanquam speciem Meteori, ad exemplum fulminei Lapidis, non
ex-

exclusis causis naturalibus,
 generatam ; cū in aëris re-
 gione sæpè materia sit suffici-
 ens, ex qua talia possint mix-
 ta consurgere. Quò stante,
 non *Venerem* quidem *Auream*
 nostram, de qua omnis nobis
 hactenus sermo , propriè sic
 dictum miraculum vendito :
 sed, quòd non quotannis Me-
 tallum hujusmodi atq; Mi-
 nera deferantur ad nos coeli-
 tū, (non deficientibus licèt
 ejs in aëre materialib9 & for-
 malibus causis), nec se oculis
 nostris in cassum hæc stiterit,
 quantū nos quidem arguim9;
 non negabo juxtà esse *portenta-
 tum*, sed non contra Natu-
 ram. Nam non fit contra
 Naturam Portentum, sed
 cona

nst.
 EI
 evi-
 in=
 bus
 Me-
 esse
 nex=
 um,
 tur
 en=
 &
 tur,
 eta-
 non
 am
 . e-
 am
 em-
 non
 ex-

contrà , quàm est nota natura : *Augustini verbis, è l. 21. de Civ. DEI, c. 8.*

Sed num venerit boni nuncia , an fecus , non nostrum est judicare. et nôrit, qui descendere eam fecit. Attamen , si de ea quid sentiam , efferre Politicè liceat, judicium meum hoc esto :
Fecisse Antiquos Venerem Martiamicam : Quò intelligi voluerunt, posse belli impetus omnes matrimoniò & solâ Venere cohiberi , ut quæ Pacis Signum sit. Age , satis hucusq; turbarum Mars Romano in Imperio dedit. fortassis , atq; utinam propediem faxit DEUS ! almæ se mox Veneri Idem conjunget,
 pul

pulcherrimam ex ea Filiam,
HARMONIAM, procrea-
 turus. quam *PACEM* dico.
 Auream *PACEM!* maximé
 cùm Imaginem *Veneris Au-*
ream, prænunciam velut i-
 plius. cumq; fulmine Aureo
 Symbolon, plusius nobis im-
 miserit Jupiter.

Tempora mutantur. nam fer-
 rea cuprea fiunt;

Aurea quando feres *Chry-*
seocola-Venus!



IN



INDEX CAPITUM.

CAPUT I.

De Veneris Aureæ ejusdemque Mineræ delapsu, quâq; occasione sit inventa. Pag. 1.

CAPUT II.

De Mineræ hujus fulmineæ Forma & materia. Pag. 6.

CAPUT III.

De dictæ Mineræ cum Chrysocolle fossili Comparatione. Pag. 14.

CAPUT IV.

De Comparatione Aureæ
reæ

*rea Veneris cum factitio
Aurichalco. Pag. 20.*

CAPUT V.

*An aurea Veneris Minera
sit Meteorum? Pag. 25.*

CAPUT VI.

*De Minera hujus Gene=
ratione, modo & tempore.
Pag. 38.*

CAPUT VII.

*De Causis colorum aurea
Veneris Pag. 48.*

CAPUT VIII.

*De chymicis circa Vene=
ris aurea Mineram Expe=
rimentis. Pag. 58.*

CAPUT IX.

*De Viribus itemque U=
su*

su Chrysocollæ Veneris Aureæ Pag. 67.

CAPUT X.

An Aureæ Veneris Delapsus miraculum sit & an aliquid portendat? Pag. 72.

*Quæres multum & non invenies ;
Fortasse invenies cùm non quæres.*

FINIS.

Aus

ela=

na

72.

in-

non

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]



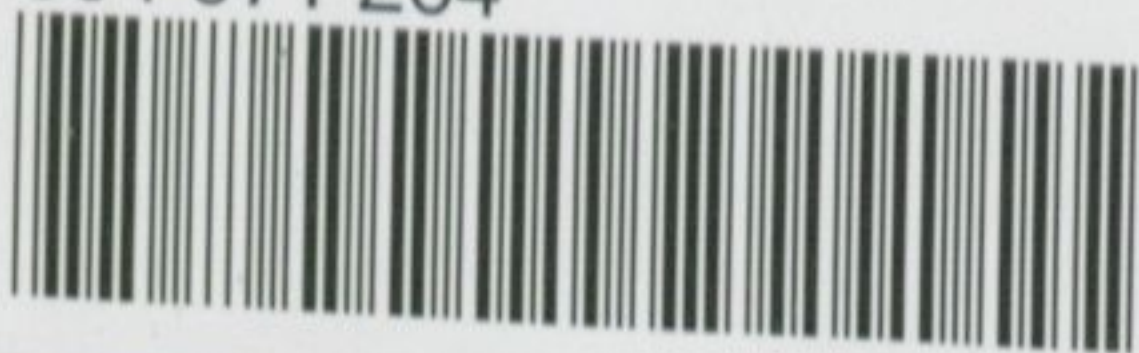


2105

ULB Halle

3

004 971 264



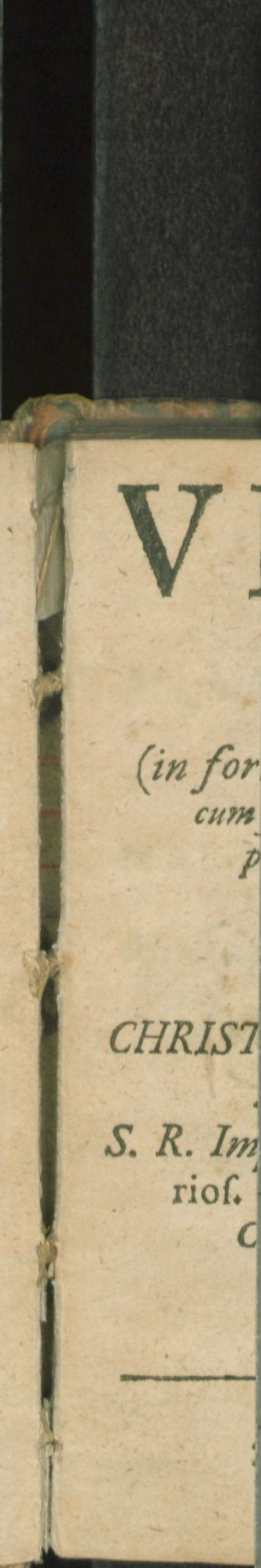
2105





V
22



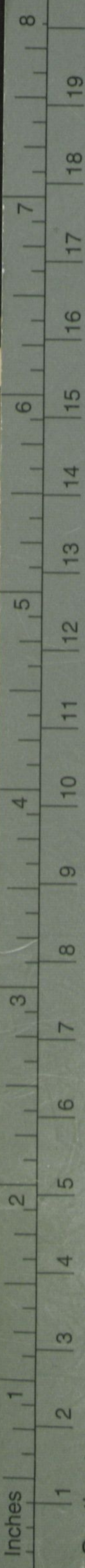


CHRIST

S. R. Im
riof.

(in for
cum
p

V



Centimetres

KODAK Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2000

Kodak

LICENSED PRODUCT

- Blue
- Cyan
- Green
- Yellow
- Red
- Magenta
- White
- 3/Color
- Black

